

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

EURÓPSKA ÚNIA
Európske štrukturálne
a investičné fondy

OPERAČNÝ PROGRAM KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

62. výzva na predkladanie ŽoNFP

zameraná na vodozadržné opatrenia v urbanizovanej krajine

23. júna 2021

Odporúčania pre skvalitnenie prípravy žiadostí o NFP v rámci schvaľovacieho procesu:

- 1. Administratívne overenie**
- 2. Odborné hodnotenie**

Administratívne overovanie

- **Predkladanie ŽoNFP v rôznom štádiu rozpracovanosti**
  - predloženie len formuláru ŽoNFP bez príloh
  - potrebné podávať ŽoNFP na RO, až keď obsahuje všetky relevantné dokumenty na overenie PPP

Oprávnenosť žiadateľa

- **Podmienka finančnej spôsobilosti spolufinancovania projektu**
- **Suma výšky spolufinancovania** projektu zo strany žiadateľa (Uznesenie príslušného zastupiteľstva, výpis z účtu, úverová zmluva) **musí korešpondovať** so sumou spolufinancovania vyplývajúcou z celkových oprávnených výdavkov projektu (vrátane rešpektovania prípadnej odchýlky, ak je táto stanovená príslušnou výzvou).
- Výška jednotlivých výdavkov musí korešpondovať **naprieč všetkými relevantnými prílohami**.
- **Ak žiadateľ upravuje výšku celkových oprávnených výdavkov** v rámci doplnenia ŽoNFP v rámci procesu AO a OH, je vždy potrebné **overiť, či deklarovaná výška spolufinancovania je stále postačujúca**.

Oprávnenosť žiadateľa

- **Podmienka, že žiadateľ má schválený Program rozvoja obce a ÚPD**
  - Relevantné pre **subjekty územnej samosprávy**
  - Podmienka splnená iba v prípade, ak je možné overiť, že predmetné **dokumenty sú schválené príslušným zastupiteľstvom k referenčnému termínu** stanovenému v Príručke pre žiadateľa (schvaľujúci dokument (uznesenie) môže byť predložený aj v rámci doplnenia chýbajúcich náležitostí žiadosti o NFP, ale prijatý musí byť pred predložením žiadosti o NFP na RO)
  - V prípade predloženia samotného dokumentu (napr. Program rozvoja obce), musí tento obsahovať informáciu o tom, **či a kedy bol schválený príslušným zastupiteľstvom.**

Dalšie podmienky poskytnutia príspevku

- **Podmienka, že žiadateľ má vysporiadané majetkovo právne vzťahy a povolenia na realizáciu aktivít projektu**
  - Stavebné povolenie, resp. iný dokument povoľujúci stavbu je **vydaný na celý rozsah** ŽoNFP (všetky stavebné objekty podľa rozpočtu stavby podľa výkazu výmer – aj prípojky, spevnené plochy a pod.)
  - Vyjadrenia príslušných orgánov v rámci podmienok, uvedených v rámci stavebného povolenia - **potrebný aj iný povoľujúci dokument** (napr. vodoprávne povolenie v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách (Vodný zákon) a podobne.) – potrebné riešiť ešte pred predložením ŽoNFP na RO
  - **Platnosť** predložených dokumentov - s predstihom požiadať príslušný stavebný úrad o predĺženie platnosti
  - **POZOR!** predĺženie lehoty na dokončenie stavby nie je možné považovať za predĺženie platnosti stavebného povolenia.

OPERAČNÝ PROGRAM
KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Dalšie podmienky poskytnutia príspevku

- **Podmienka, že žiadateľ má vysporiadané majetkovo právne vzťahy a povolenia na realizáciu aktivít projektu**
  - Musí byť **povolený celý územný rozsah** žiadosti o NFP **podľa projektovej dokumentácie**. Súlad nehnuteľností uvedených v Technickej správe / Výkresovej časti PD so stavebným povolením - v príslušnom povolení musia byť uvedené všetky parcelné čísla stavebných pozemkov, na ktorých sa stavba povoľuje.
  - **Údaje o nehnuteľnostiach**, na ktorých má byť projekt realizovaný musia byť vo všetkých relevantných častiach ŽoNFP **vo vzájomnom súlade** (napr. PD, Stavebné povolenia, EIA, NATURA. atď.).

Odborné hodnotenie

A). Environmentálno-technické kritéria:

1. príspevok projektu k cieľom a výsledkom OP a prioritnej osi:

- *Súlad s OP KŽP/Oprávnenosť aktivity*
- *Hodnota Value for money*
- *Stratégia RIÚS/NRO*

2. spôsob realizácie projektu:

- *Technická stránka projektu/zhodnotenie MÚ*
- *Či je projekt realizovaný v obci s vyššou hustotou obyvateľstva ako 250 obyvateľov na km² (zvýhodňujúca zásada)*
- *Či projekt kombinuje opatrenia na záchyt zrážkových vôd spolu s opatreniami umožňujúcimi využívať zachytenú vodu v čase sucha (zvýhodňujúca zásada)*

3. administratívna a prevádzková kapacita žiadateľa:

- *Riadenie, realizácia a prevádzka projektu*

OPERAČNÝ PROGRAM
KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Odborné hodnotenie

B). Ekonomické kritéria

4. finančná a ekonomická stránka projektu:

- *Oprávnenosť a účelnosť žiadaných výdavkov*
- *Hospodárnosť a efektívnosť žiadaných výdavkov*
- *Finančná situácia žiadateľa*

OPERAČNÝ PROGRAM
KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Najčastejšie dôvody nesplnenia kritérií odborného hodnotenia

Oprávnenosť aktivity

Oprávnenosť výdavkov (podiel
identifikovaných neoprávnených/neúčelných
výdavkov vyšší ako 25,00 %)

Bližšia špecifikácia vybraných oprávnených aktivít projektu

1. Budovanie bioretenčných systémov na zadržiavanie zrážkovej vody, ako napr. dažďové záhrady, zberné jazierka, *umelo vytvorené mokrade*:
  - **Umelo vytvorené mokrade** v urbanizovanej krajine:
    - zberné jazierko (s hĺbkou cca 0,5 m) **so súvislejšou rastlinnou pokrývkou močiarnych rastlín**, do ktorého je **privádzaná zrážková voda**,
    - **dno** môže byť vyložené napr. polyetylénovou fóliou,
    - ideálne vytvoriť **plytké zberné jazierko na tienistej lokalite**,
    - vybudované na plochách **mimo existujúcej zelene**
    - **nesmú likvidovať** hodnotnejšie (polo)prírodné biotopy v intravilánoch alebo extravilánoch, napr. ich zatopením.

1. Budovanie bioretenčných systémov na zadržiavanie zrážkovej vody, ako napr. dažďové záhrady, zberné jazierka, umelo vytvorené mokrade:

- **Neoprávnené:**

- umelo vytvorená mokraď, ktorou môže byť aj napr. **koreňová čistiareň odpadových vôd, rybníky do 8 ha, štrkoviská či pieskovne**, sezónne zaplavované poľnohospodárske **pozemky**, nakoľko ich primárnou **funkciou nie je zadržanie zrážkových vôd** za účelom zmiernenia zmeny klímy, ale napr. zabezpečenie čistenia odpadových vôd, chov rýb, ťažba štrku, piesku a pod.

2. Budovanie zberných systémov na zadržanie zrážkovej vody, ako napr. nádrže (podzemné alebo povrchové) za účelom využitia zrážkovej vody na vytváranie vodných prvkov, na polievanie zelene:

- **Zberným systémom** na zadržiavanie zrážkovej vody sa rozumejú najmä **akumulačné nádrže** (podzemné alebo nadzemné), ktoré **slúžia na jej zadržanie**.
  - udržanie prvkov **zelenej a modrej infraštruktúry**, ktoré ochladzujú prostredie a podporujú biodiverzitu,
  - **využitie dažďovej vody** v tomto prípade je možné iba **na vytváranie vodných prvkov a na polievanie zelene** (POZOR! nie napr. na sanitárne resp. technické účely).

2. Budovanie zberných systémov na zadržanie zrážkovej vody, ako napr. nádrže (podzemné alebo povrchové) za účelom využitia zrážkovej vody na vytváranie vodných prvkov, na polievanie zelene:

- **Retenčné nádrže**

- zadržanie dažďovej vody s cielene regulovaným odtokom zadržaných vôd do iného vodozadržného opatrenia, ako je vsakovacia šachta alebo aj iné vsakovacie zariadenie
- **POZOR! musí pozitívne ovplyvňovať mikroklimu**
  - napr. ak je realizované v prostredí so stromami a kríkmi
  - napr. správne umiestnená vsakovacia šachta, ktorá zadržanú dažďovú vodu postupne uvoľňuje do podlažia, nad ktorým sú vysadené stromy a kríky, môže v čase sucha zabezpečiť dostatok potrebnej vlahy a zároveň sa podporí evapotranspirácia z pôdy a zelene.

3. Budovanie vsakovacích prielahov, vsakovacích prielahov s rigolom, vsakovacích rýh, vsakovacích pásov, infiltračných priekop:

Všeobecne sa vsakovacie a retenčné plochy využívajú hlavne **v priestorovo obmedzených miestach**, čo predstavuje najmä urbanizované prostredie.

V prípade troch opatrení (vsakovacie prielahy, vsakovacie prielahy s rigolom, vsakovacia ryha) ide o plytké povrchové vsakovacie zariadenia so zatrávnenou humusovou vrstvou:

- **Vsakovací prielah**
- **Vsakovací prielah s rigolom**
- **Vsakovacia ryha**
- **Vsakovací pás**
- **Infiltračná priekopa**

3. Budovanie vsakovacích prielahov, vsakovacích prielahov s rigolom, vsakovacích rýh, vsakovacích pásov, infiltračných priekop:

• **Vsakovací prielah**

- označuje sa ním plytký terénny útvar na vsakovanie zrážkovej vody, ktorý je v pozdĺžnom reze vyrovnaný, t. j. kopíruje vrstevnicu s nulovým pozdĺžnym sklonom, resp. s malým sklonom naprieč svahom,
- vsakovací prielah sa používa v prípade, že nie je k dispozícii dostatočne veľká, resp. dostatočne priepustná plocha potrebná na plošné vsakovanie,
- v prielahu má dochádzať len ku krátkodobému zadržiavaniu vody,
- hydraulická vodivosť zeminy by mala byť cca väčšia ako 5,10 – 6 m/s.
- dlhšie zadržiavanie vody zvyšuje riziko zníženia vsakovacej schopnosti prielahu a môže viesť k úhynu vegetačného krytu.
- odporúča sa, aby hĺbka zadržanej zrážkovej vody nepresiahla 0,3 m.

• **Vsakovací prielah s rigolom**

- prielah, ktorý má odvádzací rigol na hrane,
- rigol slúži na odvedenie prebytku povrchovej vody pri extrémnych zrážkach do vsaku,
- zasakávacie rigoly zároveň môžu previesť časť odtoku z povrchového na podpovrchový.

3. Budovanie vsakovacích prielahov, vsakovacích prielahov s rigolom, vsakovacích rýh, vsakovacích pásov, infiltračných priekop:

- **Vsakovacia ryha**

- vyhlbené líniové vsakovacie zariadenie vyplnené priepustným štrkovým materiálom (s odporúčanou zrnitosťou 16/32 mm), s retenciou a vsakovaním do priepustnejších pôdných a horninových vrstiev,
- prívod vody je zaistený po povrchu alebo pod povrchom,
- povrchový prívod vody sa odporúča uskutočniť cez zatrávnený pás, čím sa zvyšuje čistenie zrážkovej vody pritekajúcej do vsakovacieho zariadenia.

- **Vsakovací pás**

- líniový prvok budovaný po vrstevnici na pretransformovanie povrchového odtoku z vyššie položeného územia (na zachytenie, infiltráciu povrchového odtoku),
- vsakovací pás môže byť zatrávnený, prípadne doplnený drevinami,
- v urbanizovanom prostredí môže slúžiť na rozčlenenie zatrávneného svahu líniou drevín po vrstevnici,
- vybudovanie zatrávnených vsakovacích pásov je materiálovo a finančne nenáročné,
- na zvýšenie účinnosti je vhodné kombinovať vsakovací pás s infiltračnou priekopou.

3. Budovanie vsakovacích prielahov, vsakovacích prielahov s rigolom, vsakovacích rýh, vsakovacích pásov, infiltračných priekop:

- **Infiltračná priekopa**

- líniový protierózny prvok budovaný po vrstevnici vo svahu alebo na rovine, s priehlbňou v priečnom reze slúžiaci na zachytenie a infiltráciu povrchového odtoku, ktorý môže byť hlboký cca 40-70 cm,
- ojedinele je nutné vložiť do dna priekop perforovanú rúru, ktorá je umiestnená v priekope vyplnenej kameňmi. Takáto priekopa by mala byť naprojektovaná s pozitívnym prepadom pre prebytok vody. Spočíva v zachytení, rozptyle a retencii vody, v skrátení aktívnej dĺžky svahu.

4. Náhrada nepriepustných povrchov za plnevegetačné zatrávňovacie tvárnice, za polovegetačné zatrávňovacie tvárnice alebo za iné priepustné povrchy s vododozadržnou funkciou (v prípade plochy vododozdržného opatrenia nad 50 m² musí byť výmena nepriepustných povrchov za iné priepustné povrchy v kombinácii s funkčnou vegetáciou podporujúcou zadržanie a výpar zrážkovej vody alebo kombinácii s plnevegetačnými alebo polovegetačnými zatrávňovacími tvárnicami):

- „**iné priepustné povrchy** s vododozdržnou funkciou“
  - existuje niekoľko rôznych typov
  - hlavné rozdiely medzi nimi spočívajú vo veľkosti, tvare, distribúcii a veľkosti pórov, v priestorovom usporiadaní podložných vrstiev a pevnosti,
  - medzi najviac používané patria:
    - **priepustný asfalt** (najmä svetlej farby, čím sa zamedzuje prehrievaniu),
    - **priepustný betón**, ktorý sa získava znížením množstva jemných častí v zmesi na vytvorenie pórov pre priesak vody, umiestnený na kamennom lôžku),
    - **priepustné povrchy zo zmesi živice a kremičitého štrku**,
    - **mlatový povrch** (zmes ílu, piesku),
    - **vodepriepustná dlažba**,
    - vytvorené **retenčné povrchy** (napr. použitím špeciálnych materiálov).

4. Náhrada nepriepustných povrchov za plnevegetačné zatrávňovacie tvárnice, za polovegetačné zatrávňovacie tvárnice alebo za iné priepustné povrchy s vododozadržnou funkciou (v prípade plochy vododozdržného opatrenia nad 50 m² musí byť výmena nepriepustných povrchov za iné priepustné povrchy v kombinácii s funkčnou vegetáciou podporujúcou zadržanie a výpar zrážkovej vody alebo kombinácii s plnevegetačnými alebo polovegetačnými zatrávňovacími tvárnicami):

- **Cieľ predmetného opatrenia**

- prostredníctvom vodopriepustných povrchov ostala dažďová voda na mieste, kde spadla (vsiakla do podlažia, postupne sa vyparovala a tým prispela k zlepšeniu mikroklímy, pozitívne vplývala na vegetáciu a pod.),
- zrážková voda sa zadrží a neodtečie mimo územia.

- **Nepriepustné povrchy**

- dôvodom potreby náhrady nepriepustných povrchov je, že znižujú vsakovanie vody do pôdy, čím dochádza k zvyšovaniu povrchového odtoku väčšinou do kanalizácie, ktorá balastnými vodami zaťažuje ČOV a následne negatívne vplýva aj na znečisťovanie vodných tokov.

Vybrané neoprávnené výdavky

1. Výmena, resp. náhrada nepriepustných povrchov za nepriepustné prvky (napr. kamenná, betónová dlažba) okrem výnimočných a jednoznačne zdôvodnených prípadov, ako napr. vyjadrenie pamiatkového úradu a iba v kombinácii s vodozádržným opatrením, do ktorého bude dažďová voda z nepriepustných povrchov odvedená:

Priepustnosť dlažieb ovplyvňuje charakter lôžka (betónové, pieskové a pod.) a priepustnosť škárovacích hmôt, takže sa môže podľa použitých materiálov jednať o polopriepustný povrch až nepriepustný povrch.

- **Nepriepustná dlažba**

- kamenná, betónová alebo aj iná
- tvorí povrch námestia, chodníka, cesty, alebo inej plochy pokrytej dlažobnými kockami alebo dlaždicami, ktorá je položená na taktiež nepriepustnej podkladovej vrstve.

1. Výmena, resp. náhrada nepriepustných povrchov za nepriepustné prvky (napr. kamenná, betónová dlažba) okrem výnimočných a jednoznačne zdôvodnených prípadov, ako napr. vyjadrenie pamiatkového úradu a iba v kombinácii s vodozádržným opatrením, do ktorého bude dažďová voda z nepriepustných povrchov odvedená:

- **Zámková dlažba**

- je typ dlažby zo zhutneného betónu, ktorej horná strana je upravená pre lepší vzhľad,
- jednotlivé dlaždice sú navrhnuté tak, aby do seba vzájomne zapadali,
- pokladá sa do štrkového podkladu a špáruje sa pieskom alebo sa dá položiť aj na retenčný povrch,
- vyrába sa v mnohých variantoch, pričom sa môže odlišovať aj rôznymi typmi povrchov,
- ak je položená na priepustnom podloží, je vodopriepustná vďaka priepustnému špárovaniu a potom patrí medzi priepustné alebo čiastočne priepustné spevnené plochy. V takomto prípade však nesmie byť položená nad vodonepriepustným povrchom – napr. na betónovom základe.

Cieľom takto nadefinovanej podmienky je, aby v odôvodnených prípadoch, ak dažďová voda nevsiakne do podložia a odteká po povrchu dlažby, bola výmena takéhoto povrchu **iba v kombinácii s vodozádržným opatrením**, do ktorého bude po rekonštrukcii dažďová voda priamo odvedená (napr. dažďová záhrada, vsakovací prielah).

2. Samostatné budovanie podpovrchových vsakovacích systémov (napr. podzemné vsakovacie tunely, vsakovacia šachta, vsakovacie bloky), ktoré sú umiestnené v nepriepustnom spevnenom povrchu:

Nepriepustné povrchy v sídlach (najmä betón, asfalt) predstavujú bariéru znižujúcu vsakovanie vody do prostredia. Umiestnenie podzemných vsakovacích tunelov, boxov a pod. v nepriepustnom prostredí najmä v období silného dažďa za účelom zadržať zrážkovú vodu, aby sa nepreťažila kanalizačná sieť alebo nezatopilo územie a následne ju postupne púšťať do kanalizácie, **nie je v rámci výzvy oprávnené.**

V prípade, že by podpovrchové vsakovacie systémy boli uložené na podklade, ktorý je prirodzene nepriepustný (napr. íl, ktorý sa po nasýtení vodou stáva nepriepustný a často sa používa aj ako tesniaca vrstva napr. pre skládky určitého typu odpadu) a zachytená voda by nemala kam ďalej vsiaknuť, takto umiestnený vsakovací systém taktiež **nie je možné v rámci výzvy podporiť.**

ĎAKUJEME ZA POZORNOSŤ

Sekcia environmentálnych programov a projektov MŽP SR
Riadiaci orgán pre Operačný program Kvalita životného prostredia

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR

Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava

Pracovisko: Karloveská 2, 841 04 Bratislava

www.minzp.sk, www.op-kzp.sk